

OILA PSIXOLOGIYASINING ASOSLARI VA OILAVIY MUNOSABATLAR PSIXOLOGIYASI

Nartashova Ziyoda Mamarayimovna

1-maktab amalyotchi psixologi

ANNOTATSIYA

Oila psixologiyasining asoslari. Oilaviy munosabatlar psixologiyasi Bizning zamonamizda to'laqonli oilaning baxti bir necha kishining baxtiga aylanganida ajablanarli narsa yo'q. Oila qurish ilmi unutilgan. Bu qadimgi hunarmandchilikka o'xshaydi. Misol uchun, bir vaqtlar Aztek qabilalari ulkan toshlardan devor qurishni bilishgan. Endi hech kim bunday toshlarni hech narsa bilan ko'tarolmaydi, shuning uchun hech kim bunday devorlarni qura olmaydi. Oila qurish qoidalari ham unutilgan.

Kalit so'zlar: Oila psixologiyasi, oilaviy munosabatlar, psixologiya, oilaviy hayot, er va xotin munosabatlari, nikoh tushunchasi.

Oila va qadimiy hunarmandchilik o'rtasidagi farq shundaki, tosh devorni beton bilan almashtirish mumkin. Garchi unchalik uzoq bo'lmasa-da, lekin u xizmat qiladi. Ammo oilaning o'rnini bosadigan hech narsa yo'q. Ko'pchilik yolg'iz qolishdan xursand bo'lishi mumkin. Ikki kishining birlashuvining boshqa shakllari an'anaviy oila uchun mos emasligini ko'rsatdi.

Oila sevgi munosabatlarini o'rnatishning boshqa barcha shakllariga nisbatan katta afzalliklarga ega: barcha oila a'zolarining baxtli bo'lish qobiliyati, uzoq vaqt davomida cheksiz sevgini saqlab qolish qobiliyati, bolalarni to'laqonli, barkamol shaxs sifatida tarbiyalash qobiliyati. Nima uchun biz imkoniyat haqida gapirayapmiz - chunki inson o'z ishini buzishi mumkin. Lekin hech bo'lmaganda oilada bu barcha imtiyozlarga, inson uchun mavjud bo'lgan eng yuqori imtiyozlarga erishish imkoniyati mavjud. Va munosabatlarning "mehmon nikohi", "fuqarolik nikohi", gomoseksual "nikoh" kabi shakllarida imkoniyat ming baravar kam.

Safarning maqsadi mutlaqo zarur va boshqa sababga ko'ra. Safar maqsadini aniqlamaguningizcha, sizning hamrohingiz qanday fazilatlarga ega bo'lishi kerakligini tushunolmaysiz. Agar siz, aytaylik, plyajda dam olish maqsadida sayohat qilsangiz, xuddi shunday iste'dod va ko'nikmalarga ega bo'lgan odam sizga mos keladi. Agar qadimiy shaharlar bo'ylab sayohat qilsangiz - boshqalar bilan.

Agar siz tog'larda sayrga chiqsangiz - uchinchisi. Aks holda, siz plyajda zerikasiz, shaharlar bo'ylab sayohat qilayotganda mashina haydaydigan hech kim bo'lmaydi va tog'larda ishonchsiz o'rtoq bilan siz hatto o'lishingiz mumkin.

Oilani yaratish uchun siz uni qanday qurishni bilishingiz kerak. Bu katta, jiddiy fan. Ushbu bobda biz oila qurish san'atining faqat ba'zi asosiy nuqtalarini ko'rib chiqamiz. Oilaviy hayotning asosiy maqsadi Hali turmushga chiqmagan yoshlardan oila qurishdan maqsad nima deb so'rasangiz, ular shunday javob berishlari mumkin: "Xo'sh, maqsad nima? Ikki kishi bir-birini sevadi va birga bo'lishni xohlaydi!" Umuman olganda, javob yaxshi. Yagona muammo shundaki, "birga bo'lishni xohlash" dan "birga bo'lish imkoniyatiga ega bo'lish" gacha uzoq masofa bor. Agar siz faqat "birga bo'lish" maqsadi bilan oila qursangiz, ko'plab filmlarda ko'rsatiladigan bir lahza deyarli muqarrar. U va u bir to'shakda yotishadi, u uxlaydi va u o'ylaydi. Endi esa yonida uxlab yotgan jasadga qarab hayron bo'ladi: "Bu yerda menga mutlaqo begona odam nima qilyapti? Nega men u bilan yashayman? Va javob topa olmayapman.

Bu lahza o'n yillik nikohdan keyin yoki undan oldin kelishi mumkin, lekin u keladi. "NEGA?" degan savol to'liq, ulkan balandlikka ko'tariladi. Lekin juda kech bo'ladi. Bu savol avvalroq berilishi kerak edi. Tasavvur qiling-a, sizning do'stingiz bor. Bu odam sizni qiziqtiradi. Siz uni siz bilan sayohatga taklif qilasiz. Agar u rozi bo'lsa, tabiiyki, siz o'z oldingizga sayohat maqsadini qo'yasiz - borishingiz mumkin bo'lgan turli joylar orasida siz o'zingiz uchun ikkalangizning ko'z o'ngingizda jozibali bo'lganini tanlaysiz. Safarning maqsadi mutlaqo zarur va boshqa sababga ko'ra. Safar maqsadini aniqlamaguningizcha, sizning hamrohingiz qanday fazilatlariga ega bo'lishi kerakligini tushunolmaysiz. Agar siz, aytaylik, plyajda dam olish maqsadida sayohat qilsangiz, xuddi shunday iste'dod va ko'nikmalarga ega bo'lgan odam sizga mos keladi. Agar qadimiy shaharlar bo'ylab sayohat qilsangiz - boshqalar bilan.

Odamlar bir-birlari bilan shunchalik yaxshi munosabatda bo'lishadiki, ular har qanday samolyot, kema yoki poezdga chiqishga tayyor. Va bu o'ziga xos tarzda ajoyib.

Ammo bu samolyot, paroxod yoki poyezd sizni ongli ravishda xaritaga tushirishingiz mumkin bo'lgan eng yaxshi joyga olib borishi ehtimoli qanday? Balki siz do'stingiz shunchaki o'ldirilgan va siz yolg'iz qoladigan biron bir bandit hududiga kelasizmi? Axir, haqiqiy hayot, xayolparastlardan farqli o'laroq, xavf-xatarlarga to'la.

Oilaviy hayot ham sayohatga o'xshaydi. Hech qanday maqsad qo'ymasdan qanday qilib unga kirish mumkin? Maqsad nafaqat bo'lishi kerak, balki u etarlicha yuqori, ahamiyatli bo'lishi kerak, shunda siz butun umringiz davomida ushbu maqsadga erishishingiz mumkin. Aks holda, ma'lum bir yildan keyin bu maqsadga erishasiz - va sizning birgalikdagi sayohatingiz avtomatik ravishda tugaydi. Shundan so'ng siz yangi maqsad qo'ya olasizmi va bu odam siz bilan yangi sayohatga borishga rozi bo'ladimi, bu boshqa savol. Shu sababli, oilaviy hayotning yana bir umumiy maqsadi - bolalarni tug'ish va tarbiyalash ham asosiy maqsad bo'la olmaydi. Siz farzandlar tug'asiz, ularni katta qilasiz va ular katta bo'lishi bilanoq sizning nikohingiz

tugadi. U o'z vazifasini bajardi. Bu ajralish bilan yakunlanishi yoki tirik murdadek yashashda davom etishi mumkin... Haqiqiy oila, to'g'ri maqsad tufayli hech qachon murdaga aylanmaydi.

Safarning maqsadi mutlaqo zarur va boshqa sababga ko'ra. Safar maqsadini aniqlamaguningizcha, sizning hamrohingiz qanday fazilatlarga ega bo'lishi kerakligini tushunolmaysiz. Agar siz, aytaylik, plyajda dam olish maqsadida sayohat qilsangiz, xuddi shunday iste'dod va ko'nikmalarga ega bo'lgan odam sizga mos keladi. Agar qadimiy shaharlar bo'ylab sayohat qilsangiz - boshqalar bilan.

Agar siz tog'larda sayrga chiqsangiz - uchinchi. Aks holda, siz plyajda zerikasiz, shaharlar bo'ylab sayohat qilayotganda mashina haydaydigan hech kim bo'lmaydi va tog'larda ishonchsiz o'rtoq bilan siz hatto o'lishingiz mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Karimov I.A. O'zbekiston buyuk kelajak sari.—Toshkent: «O'zbekiston».1998.—683b.

2. Karimov I. A. Xavfsizlik va barqaror taraqqiyot yo'li.—Toshkent:«O'zbekiston»,1998.—431b.

3. Karimov I. A. Barkamol avlod orzusi. — Toshkent: «Sharq», 1999.-182b.

4. Karimov I. A. O'z ilmiy farovonligi — milliy farovonligi. / O'zbekiston Respublikasi Konsultatsiyasining besh yilligiga bag'ishlangan majlisdagi tabrik so'zi, 1997-yil 5-dekabr.

5. Karimov I. A. O'zbekiston XXI asrga in tilm o'qida. — Toshkent: «O'zbekiston»,1999.—48b.